

АНТИКРИЗОВА ПРОГРАМА ПІДТРИМКИ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Національна спілка журналістів України

Київ, 20.05.2020

Критична ситуація на медіаринку, пов'язана з економічною кризою, прямим чином впливає на інформаційну безпеку держави і потребує негайного реагування з боку влади. Засоби масової інформації (телебачення, радіо, друковані та онлайн медіа) опинилися перед загрозою закриття. Якщо це станеться, кількість альтернативних джерел інформації, якими користуються українці, різко зменшиться.

Негативними наслідками такого закриття стануть:

- 1) зниження рівня поінформованості українців про суспільно важливі події місцевого та загальноукраїнського масштабу;**
- 2) відсутність доступу до якісної журналістики, викривлене сприйняття ситуації, сформоване з використанням маніпулятивних технологій на основі фейків;**
- 3) незворотні втрати для інформаційної безпеки і розвитку демократії в державі.**

Під час опитування редакторів місцевих газет, онлайн-видань і телерадіокомпаній, проведеного Національною спілкою журналістів України, 82% редакцій відзначили, що втратили рекламодавців через запровадження карантинних заходів та економічну кризу, викликану епідемією коронавірусу.

Редакції згортають реалізацію нових проектів (52%) та скорочують обсяги медіавиробництва (44%). При цьому 9% медіа призупинили свою діяльність на час карантину. У редакціях масово скорочують витрати на персонал: зменшуються заробітні плати (20% ЗМІ), співробітники відправляються у безоплатні відпустки (15%) або починається скорочення працівників (6%). Про виникнення заборгованості у березні-квітні за оренду або комунальні платежі інформує п'ята частина ЗМІ (21%).

Національна спілка журналістів України підготувала низку пропозицій для збереження критично важливої для суспільства сфери незалежних медіа та закликає Президента України, Верховну Раду України, Кабінет міністрів України та органи влади на місцях якнайшвидше реалізувати зазначені пропозиції, шляхом змін до законодавства, впровадження державних програм, проведення організаційних заходів.

Важливо зазначити, що цей план поширюється на засоби масової інформації усіх форм власності, які безумовно дотримуються чинного законодавства України та Кодексу етики українського журналіста.

ЕКОНОМІЧНІ ЗАХОДИ

I. Заходи, що потребують внесення змін у законодавство України

1.1. Зменшення податкового навантаження на фонд оплати праці:

- Скасування ЄСВ або його зменшення з 22 до 11% для усіх ЗМІ;

- Скасування податку на доходи фізичних осіб для офіційно працевлаштованих працівників друкованих та онлайн-медіа (інформаційних агентств), регіональних і місцевих телерадіокомпаній;
- Відшкодування 40% фонду заробітної плати працівників регіональних і місцевих ЗМІ на час карантину.

1.2. Зменшення податкового навантаження для ЗМІ та інформаційних агентств (юридичних осіб):

- Податкові канікули до кінця 2020 року;
- Внесення змін у п.1 ст. 181 Податкового кодексу України, а саме підвищити загальну суму від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, з 1 000 000 гривень до 3 000 000 гривень (без урахування податку на додану вартість);
- Скасування штрафних санкцій за несвоєчасну сплату податків до кінця 2021 року;
- Після карантину - встановлення пільгового оподаткування ЗМІ (юридичних осіб, видавців) у розмірі 40-50% від нинішніх ставок;
- Встановлення нульового ввізного мита на обладнання та матеріали, призначені для власної інформаційної діяльності засобів масової інформації, виробництва і розповсюдження їхньої інформаційної продукції, якщо таке обладнання і матеріали не виробляються в Україні;
- Встановлення розміру плати за землю ЗМІ, підприємствам зв'язку, які займаються розповсюдженням друкованої продукції, теле- і радіопрограм, у межах розміру плати за землю закладами культури.

Податкові пільги пропонується поширити на друковані ЗМІ, які виходять друком не менше, ніж 1 раз на тиждень, не менше формату А4; на регіональні та місцеві телерадіокомпанії, які щоденно виготовляють не менше 1 години інформаційного, просвітницького, суспільно-політичного контенту регіонального, або локального змісту; на онлайн медіа, зареєстровані як інформаційні агентства. Пільги не поширюються на медіа (друковані та онлайн), засновані політичними партіями.

1.3. Державне регулювання тарифів на послуги з друку, передплати і доставки преси, а також поширення телерадіопрограм з метою зменшення операційних витрат регіональних і місцевих ЗМІ на поширення суспільно-важливого інформаційного продукту.

- Встановлення тарифу на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих засобів масової інформації у розмірі не більше 30 відсотків собівартості виготовлення одного примірника передплатного видання, або компенсація витрат на доставку преси в розмірі 50%;

II. Заходи, що не потребують оперативного внесення змін у законодавство України, можуть бути реалізовані шляхом затвердження розпорядчих документів Уряду, міністерств, органів

державної влади і місцевого самоврядування.

2.1. Запровадження державного (суспільного) замовлення для засобів масової інформації на виготовлення і поширення суспільно-важливої інформації в кризовий період за рахунок коштів, передбачених на подолання наслідків пандемії COVID-19.

- Замовлення в ЗМІ виготовлення і розміщення інформації, важливої в період епідемії, спецвипусків місцевих газет, регіональних телерадіопередач із інформацією для літніх людей (групи ризику);
- Розміщення у ЗМІ офіційної інформації про протидію пандемії та оплата за рекламними тарифами.

2.2. Розробка і впровадження Державних і регіональних програм економічної підтримки регіональних і місцевих ЗМІ (преса, онлайн-медіа(інформаційні агентства), телерадіокомпанії), дотримання норм чинного законодавства України:

- Впровадити Державну програму стабілізації роботи україномовних регіональних і місцевих ЗМІ України **усіх форм власності** в умовах світової пандемії й економічної кризи на 2020-2021 роки, в якій передбачити гранти для преси, регіональних та локальних телекомпаній і радіостанцій на виробництво інформаційних матеріалів, телерадіопрограм просвітницької тематики з актуальних питань захисту, реформування держави і профілактики вірусних захворювань;
- Виконати норму Закону України «Про реформування державних і комунальних ЗМІ» і виплатити всім реформованим газетам одноразову допомогу в розмірі 100 тис. грн.;
- Зобов'язати регіональні органи державної влади **та рекомендувати органам** місцевого самоврядування укласти угоди з регіональними і місцевими газетами, телекомпаніями і радіостанціями, які працюють на території їх повноважень, відповідно до статті 5 Закону України "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації", внести зміни до бюджетів, передбачивши кошти на фінансування таких угод. Предметом таких угод має бути виробництво і поширення суспільно-просвітницьких матеріалів, телерадіопрограм регіонального, чи локального змісту.
- Заборонити органам місцевого самоврядування випуск інформаційних бюлетенів (чинне законодавство уже забороняє органам влади виступати засновниками газет, подібні бюлетені видаються без державної реєстрації). Натомість, зобов'язати органи влади і місцевого самоврядування, ОТГ укласти з редакціями газет договори на висвітлення діяльності.
- Передбачити для редакцій (юридичні особи та видавці) засобів масової інформації, пільгові кредити для розвитку цих засобів масової інформації та розв'язання соціальних проблем їх

трудоу колективів.

- Передбачити закупівлю і надання безоплатно газетного паперу для друкованих ЗМІ на 6 місяців.
- Запровадити пільги з оплати комунальних послуг для ЗМІ до кінця 2020 року.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ

- Зафіксувати окремі квоти фінансування для регіональних і місцевих телерадіокомпаній, газет і онлайн-медіа (інформаційних агентств) як суб'єктів креативних індустрій, при виконанні пакету законів, направлених на економічну підтримку культури та креативних індустрій.
- Передбачити кошти на комунікаційні кампанії в регіональних і місцевих медіа для всіх органів державної влади на місцях, місцевих правоохоронних органів. Органи влади реалізують комунікаційні заходи шляхом укладення договорів зі ЗМІ;
- Дозволити до 31.12.2020 року регіональним і локальним телекомпаніям та радіостанціям зменшувати обсяги мовлення у нічний час з метою зменшення витрат на трансляцію, повідомивши про це у письмовій формі Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення не пізніше, ніж за 3 доби до початку такого скорочення;
- Дозволити роздержавленим ЗМІ здавати приміщення в суборенду;
- Дозволити реалізацію газет в аптеках на час карантину;
- Зобов'язати підприємства роздрібної торгівлі виділити площу під продаж друкованих ЗМІ, в тому числі місцевих. Європейська норма: 1 точка продажу на 5000 мешканців; торгівельна точка площею понад 100 кв. м повинна мати місце для продажу преси.
- Співробітникам медіа (не лише журналістам) дозволити користування транспортом і пересування містом у разі обмежень;
- Встановити відповідальність за неякісну і невчасну доставку передплатних видань, їх пошкодження та ненадходження за передплатною адресою, інші недоліки в процесі розповсюдження інформаційної продукції для організацій-розповсюджувачів.

Держава і журналісти не мають права допустити банкрутства інформаційного простору, як складової власної інформаційної безпеки, і обмеження населення України в доступі до суспільно-важливої інформації.